

NEWCBCS B.Sc. SEM - I EXAMINATION

MAY -2017

PAPER NO.: BSCMATCC101

CALCULUS - I (MATHEMATICS -101)

CODE NO: 20403

TIME:2:30 HOURS

INSTRUCTIONS (1) ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY.

TOTAL MARKS:70

(2)EACH QUESTION CARRY EQUAL MARKS

Q.1 A જો વિધેય $f(x)$ અને $g(x)$ એ પ્રદેશગણ D પર વ્યાખ્યાયિત વાસ્તવિક વિધેયો હોય તથા $l, m \in \mathbb{R}$ હોય, તો સાબિત કરો કે $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{l}{m}$; $g(x) \neq 0, m \neq 0$. [8]

B $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\log \cos^2 x}{\log \cos 2x}$ મેળવો. [6]

OR

Q.1 A લા'પીટલ નો બીજો નિયમ લખો અને સાબિત કરો. [7]

B $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3 \tan 4x - 12 \tan x}{3 \sin 4x - 12 \sin x}$ મેળવો. [7]

Q.2 A અનંત શ્રેઢી ના અભિસરણ માટેની p - કસોટી લખો અને સાબિત કરો. [8]

B શ્રેઢી $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{n}{n^2+1} x^n$ ના અભિસરણ ની ચર્ચા કરો. [6]

OR

Q.2 A અનંત શ્રેઢી ના અભિસરણ માટેની ડી'એલ્મ્બર્ટની ગુણોત્તર કસોટી લખો અને સાબિત કરો. [9]

B $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1+2+3+\dots+n}{n!} x^n$ ના અભિસરણ ની ત્રિજ્યા અને અંતરાલ મેળવો. [5]

Q.3 A લાયબ્નીઝનો પ્રમેય લખી અને સાબિત કરો. [7]

B જો $y = e^{4x} \sin^2 x \cos 4x$ હોય, તો y_n મેળવો. [7]

OR

Q.3 A જો $y = x^n \log x$ હોય, તો સાબિત કરો કે $y_n = n y_{n-1} + (n-1)!$ અને તે પરથી તારવો કે $y_n = n! \left[\log x + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{n} \right]$. [7]

B જો $y = \log(ax+b)$ હોય, તો સાબિત કરો કે $y_n = \frac{(-1)^{n-1} (n-1)! a^n}{(ax+b)^n}$. [7]

Q.4 A $\int \sin^m x \cos^n x dx$ નું લઘુકરણ સૂત્ર મેળવો અને તે પરથી $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^m x \cos^n x dx$ નું લઘુકરણ સૂત્ર તારવો. [9]

B વિધેય f એ $[-a, a]$ પર સતત અને અયુગ્મ હોય તો $\int_{-a}^a f(x) dx = 0$ સાબિત કરો. [5]

OR

Q.4 A વિધેય f એ $[-a, a]$ પર સતત અને યુગ્મ હોય, તો $\int_{-a}^a f(x) dx = 2 \int_0^a f(x) dx$ સાબિત કરો. [7]

B $\int \tan^n x dx$ નું લઘુકરણ સૂત્ર મેળવો. [7]

- Q.5 A $\sin x$ નું $(x - \frac{\pi}{2})$ ચઢતાં ઘાતમાં વિસ્તરણ કરો. [6]
B રોલ નું પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો. [8]

OR

- Q.5 A f, g અને h એ $[a, b]$ માં વ્યાખ્યાયિત વિધેયો છે. જો તેઓ અંતરાલ $[a, b]$ માં સતત અને અંતરાલ (a, b) માં વિકલનિય હોય, તો ઓછામાં ઓછી એક કિંમત

$$c \in (a, b) \text{ મળે કે જેથી } \begin{vmatrix} f'(c) & g'(c) & h'(c) \\ f(a) & g(a) & h(a) \\ f(b) & g(b) & h(b) \end{vmatrix} = 0 \text{ અને તે પરથી કોશીનું મધ્યકમાન}$$

પ્રમેય તરવો.

- B $e^x \sin x$ નું x ના ચઢતાં ઘાતમાં વિસ્તરણ કરો. [5]

ENGLISH VERSION

- Q.1 A If $f(x)$ and $g(x)$ are real valued function defined on domain D and $l, m \in \mathbb{R}$, then prove that $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{l}{m}$; $g(x) \neq 0, m \neq 0$. [8]

- B Find: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\log \cos^2 x}{\log \cos 2x}$. [6]

OR

- Q.1 A State and prove L' Hospital 2nd rule. [7]

- B Find: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3 \tan 4x - 12 \tan x}{3 \sin 4x - 12 \sin x}$. [7]

- Q.2 A Derive p - test for convergence of infinite series. [8]

- B Discuss the convergence of series $\sum \frac{n}{n^2+1} x^n$. [6]

OR

- Q.2 A State and prove De' Alembert ratio test. [9]

- B Obtain radius of convergence and interval of convergence of series $\sum_0^{\infty} \frac{1+2+3+\dots+n}{n!} x^n$ [5]

- Q.3 A State and prove Leibnitz's theorem. [7]

- B If $y = e^{4x} \sin^2 x \cos 4x$, then find y_n . [7]

OR

- Q.3 A If $y = x^n \log x$, then prove that $y_n = n y_{n-1} + (n-1)!$ and deduce that $y_n = n! [\log x + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{n}]$. [7]

- B If $y = \log(ax+b)$, then prove that $y_n = \frac{(-1)^{n-1} (n-1)! a^n}{(ax+b)^n}$. [7]

- Q.4 A Derive reduction formula of $\int \sin^m x \cos^n x dx$ and deduce reduction formula of $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^m x \cos^n x dx$. [9]

- B If f is continuous on $[-a, a]$ and odd function, then prove that $\int_{-a}^a f(x) dx = 0$ [5]

OR

- Q.4 A If f is continuous on $[-a, a]$ and even function, then prove that [7]
 $\int_{-a}^a f(x) dx = 2 \int_0^a f(x) dx$.
- B Derive reduction formula of $\int \tan^n x dx$. [7]

- Q.5 A Expand $\sin x$ in increasing ordered polynomials of $(x - \frac{\pi}{2})$. [6]
- B State and prove Rolle's theorem. [8]

OR

- Q.5 A Let f, g and h are well defined functions in $[a, b]$. If they are continuous [9]
on $[a, b]$ and differentiable in (a, b) , then prove that there exist at
least one value $c \in (a, b)$ for which $\begin{vmatrix} f'(c) & g'(c) & h'(c) \\ f(a) & g(a) & h(a) \\ f(b) & g(b) & h(b) \end{vmatrix} = 0$. By using
of this derive Cauchy's Mean value theorem.
- B Obtain expansion of $e^x \sin x$ in increasing polynomials of x . [5]